

Alacak yönetim şirketi tarafından devir alınan alacaklar karşılığı belge düzeni ve KDV

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	39044742-130[Özelge]-536448
Tarih	08.07.2021

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları KDV-ÖTV Grup Müdürlüğü

Sayı : 39044742-130[Özelge]-536448

08.07.2021

Konu : Alacak yönetim şirketi tarafından devir alınan alacaklar karşılığı belge düzeni
ve KDV

İlgi : ... tarih ve ... evrak kayıt numaralı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; Şirketinizin ...A.Ş.nin alacaklarını "Alacak Devir Sözleşmesi" ile devraldığı, devralınan alacaklarla ilgili Şirketinize yapılacak ödemelerin KDV ye tabi olup olmadığı, alacağın temliki karşılığı ... A.Ş.ye yapılan ödemeler nedeniyle fatura düzenlenip düzenlenmeyeceği hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 227 nci maddesinde, "Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.",

- 229 uncu maddesinde, "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.",

- 231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, "Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.",

- 232 nci maddesinde, "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
2. Serbest meslek erbabına;
3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;

5. Vergiden muaf esnafa

sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tesbit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (2021 yılı için 1.500 TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (2021 yılı için 1.500 TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir."

hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 183 üncü maddesinin birinci fıkrasında, "Kanun, sözleşme veya işin niteliği engel olmadıkça alacaklı, borçlunun rızasını aramaksızın alacağını üçüncü bir kişiye devredebilir." hükmüne yer verilmiştir. Bahsi geçen Kanun hükmü uyarınca temlik edilen alacağın, alacak talep hakkı temlik edilen firmaya geçeceğinden, Kanunun amir hükümlerine uygun şekilde temlik edilen alacak temlik eden açısından ortadan kalkmakta, alacağın talep hakkı temlik edilene geçmektedir.

Buna göre,A.Ş. ile yapılan temlik sözleşmesi dahilinde devir alınan alacakların Şirketinizce tahsil edilmesinde, genel hükümler çerçevesinde, hizmet bedeli (devir alınan alacağın devir bedeli ile devir sonrası tahsil edilen tutar arasındaki fark) üzerinden borçlu adına fatura düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca, söz konusu faturada, işlemin mahiyetine ve daha önce adı geçen Şirket tarafından düzenlenen faturaya/faturalara ilişkin bilgilere ilişkin açıklamaya yer verilmesi gerektiği tabiidir.

GİDER VERGİLERİ KANUNU YÖNÜNDEN:

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında; "Bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun

nakden veya hesaben aldıkları paralar (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım - satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ile mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların topladıkları paralara sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka muameleleri vergisine tabidir.

90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre ikraz işleriyle uğraşanlarla ikinci fıkrada belirtilen muamele ve hizmetlerden herhangi birini esas iştiğal konusu olarak yapanlar bu Kanunun uygulanmasında banker sayılırlar." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun mükellefi belirleyen 30 uncu maddesinde ise BSMV yi banka ve bankerlerle sigorta şirketlerinin ödeyeceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Konuya ilişkin olarak 87 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin "B-2- 6802 Sayılı Kanunun 28'inci Maddesinin İkinci Fıkrasında Belirtilen Muamele ve Hizmetleri Esas İштиğal Konusu Olarak Yapanlar" başlıklı bölümünde;

"Buna göre, banker kapsamında BSMV mükellefi olmak için, anılan Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemlerin esas iştiğal (ana faaliyet) konusu olarak yürütölmesi ve bu işlemler dolayısıyla lehe para alınması gerekmektedir.

...

Esas itibarıyla 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemler, ilgili kanunlar uyarınca verilen yetki veya izin ile yapılabilecek işlemlerdir.

...

Buna göre, 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri esas işıgal konusu olarak yapanlar, bu işlemleri ilgili kanunlarla yetkilendirilmek veya izin verilmek suretiyle yürüten kişileri ifade etmektedir. Dolayısıyla bunların 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri "esas işıgal konusu" olarak BSMV ye tabi olacak, bunlar dışındakilerin aynı fıkrada belirtilen işlemleri "esas işıgal konusu" olmadığından KDV ye tabi olacaktır."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, Şirketiniz tarafından ... A.Ş.ye ait alacakların devralınması suretiyle tahsil edilmesi işlemleri, ilgili kanunların Şirketinize verdiği yetki veya izin çerçevesinde yapılmamaktadır. Bu nedenle banker kapsamında BSMV mükellefi olmayan Şirketinizin söz konusu tahsilat işlemleri BSMV nin konusuna girmemektedir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun,

-1/1 inci maddesinde; Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu, aynı maddede ticari, sınai, zirai faaliyet ile serbest meslek faaliyetinin devamlılığı, kapsamı ve niteliğinin Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre; Gelir Vergisi Kanununda açıklık bulunmadığı hallerde, Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre tayin ve tespit edileceği,

-4/1 inci maddesinde; hizmetin teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu, bu işlemlerin bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği,

-17/4-e maddesinde; banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemlerin KDV den istisna olduğu

hükme bağlanmıştır.

Buna göre, ... A.Ş.den devir alınan alacakların Şirketinizce tahsili hizmeti BSMV kapsamına girmediğinden genel hükümler çerçevesinde KDV ye tabi tutulacak ve borçlu adına düzenlenen faturada hizmet bedeli üzerinden (devir alınan alacağın devir bedeli ile devir sonrası tahsil edilen tutar arasındaki fark) genel oranda (%18) KDV hesaplanacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.